

УДК 635.82

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СУНИЦІ САДОВОЇ СОРТУ «АЛЬБІОН»

Л. М. Горшкова¹, О. Ф. Лазаренко²

^{1,2} Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, вул. Києво-Московська, 24, Глухів, 41400, Україна

Суниця – провідна ягідна культура. Її питома вага світового виробництва ягід в зоні помірного клімату складає 70%. Вона належить до небагатьох культурних рослин, здатних добре адаптуватись в різних ґрунтово-кліматичних умовах, з чим пов'язаний широкий ареал її розповсюдження, в т.ч. в Україні [1].

В розробку технології вирощування високих врожаїв суниці в Україні вагомий внесок зробили відомі вітчизняні вчені – академік Дука С. Х., провідні вчені Ковтун І. М., Копилов В. І., Копань В. П., Копань К. М, Лисанюк В. Г., Костюк В. К., Марковський В. С. і багато інших [4].

Однак недостатньо уваги наділялось якості садивного матеріалу, способів його вирощування та зберігання, не в повній мірі враховувалась різноманітність конкретних зональних ґрунтово-кліматичних умов регіонів, які впливають на сортимент, строки та схеми садіння, тривалість використання насаджень, вибір способів вирощування, ефективність сортів як одного з найважливіших факторів адаптації суниці і підвищення її продуктивності в конкретних умовах вирощування [5].

Отже, проблема суттєвого підвищення продуктивності насаджень суниці вимагає комплексного вирішення необхідності вдосконалення основних елементів діючих технологій та розробці нових, сучасних способів вирощування цієї культури в регіонах, зокрема в умовах північно-східного Лісостепу України. З врахуванням вищевикладеного темою статі обрана «Особливості вирощування суниці садової сорту Альбїон» [2].

Метою статі було теоретично обґрунтувати та експериментально дослідити ріст та розвиток суниці садової сорту «Альбїон». Суниця садова сорту «Альбїон» – багаторічна трав'яниста рослина. Надземну частину утворюють стебла, листя, сланкі пагони (вуси), плодові утворення. Коренева частина складається з коренів та кореневищ. Кущ суниці не має центрального стебла. Нові прирости утворюються з бічних пазушних бруньок верхньої частини стебел, які являють собою вкорочені пагони-ріжки. Сформовані стебла-ріжки у свою чергу також розгалужуються, утворюючи кущ. На кожному ріжку наприкінці вегетації формується верхівкова генеративна брунька. Кущ суниці залежно від сорту та умов вирощування формує 6-25 ріжків і більше [3].

Підземна частина являє собою коротке і розгалужене кореневище, що є підземним стеблом, та мичкуваті корені. На кореневищі є сплячі бруньки, що утворилися в пазухах листків стебла. З цих бруньок виростають нові надземні органи. Коренева система розгалужена і мичкувата [2]. Особливо інтенсивно вони ростуть навесні, а влітку й восени ріст коренів дещо сповільнюється. З нижніх бруньок стебла відростають сланкі пагони. Їх ріст починається ще під час цвітіння суниці [6]. Масове утворення вусів припадає на другу половину вегетації. Кожен сланкий пагін має колінця. На парних колінцях (2,4,6 і т.д.) утворюються молоді рослини, які вкорінюються. Залежно від сорту, погодних умов, поживного режиму та зволоженості ґрунту одна маточна рослина може утворювати до 15-20 вусів і більше, на яких може укоренитись 60-80 розеток [4].

Суниця садова сорту «Альбїон» росте і добре плодоносить на чорноземах, сірих лісових, дерново-підзолистих ґрунтах середньої щільності. Оптимальним є легкосуглинковий і супіщаний механічний склад, що забезпечує добру аерацію кореневої системи та достатню водоутримуючу здатність [1].

Рослини суниці краще ростуть і плодоносять в умовах слабо-кислої реакції ґрунтового розчину (рН в межах 5,8-6,2). Глибина залягання підґрунтових вод на полях, що відводяться під насадження суниці повинна бути не менше 60-80 см від поверхні ґрунту [6].

Високі й сталі врожаї суниці одержують лише за умови рівномірного забезпечення ґрунту вологою на глибині розміщення основної маси кореневої системи – 0-40 см. Навіть за умови випадання дощів, суниця потребує поливів у фазах цвітіння, формування врожаю, збирання ягід та диференціації бруньок.

Умови, матеріали та методи проведення дослідження

З метою визначення особливостей вирощування суниці садової були закладені два варіанти дослідів – контрольний і експериментальний.

Рослини контрольного варіанту вирощувалися при звичайних умовах. В експериментальному варіанті вирощували суницю садову з внесенням «Гумісолу».

«Гумісол» – органічно, екологічно чистий препарат, одержаний з біогумусу – продукту переробки підстилкового гною каліфорнійського черв'яка. Він є одночасно не тільки натуральним мікродобривом, але також потужним стимулятором росту і розвитку рослин.

Гумісол містить в розчиненому стані гумати, амінокислоти, вітаміни, придатні фітогормони, макро- і мікроелементи, а також спори корисних ґрунтових бактерій, і при внесенні в ґрунт сприяє відновленню його родючості.

Тривалість світового дня складав 12 годин.

Механічний склад ґрунту суглинистий легкий визначний по методу Філатова [3].

Пігменти визначали по методу М. М. Мусієнко [7].

Полив здійснювали одночасно і в експериментальному, і в контрольному варіантах.

Результати дослідження.

Проводилися спостереження за фазами цвітіння, зав'язі і плодоношення в обох варіантах.

Протягом перших 15 днів різниця між контрольним і експериментальним варіантом не прослідковувалася. Саджанці обох варіантів суниці прижилися, почався ріст і розвиток в умовах відкритого ґрунту.

Через 24 доби, після висадження саджанців суниці у відкритий ґрунт, рослини в експериментальному варіанті почали зацвітати, а у рослин контрольного варіанту ще продовжувався ріст і розвиток.

На 35 добу досліду рослини експериментального варіанту знаходилися на стадії зав'язі, а в контрольному варіанті – рослини починали зацвітати.

Таким чином, нами було виявлено стимулюючу дію «Гумісолу». Терміни фаз цвітіння і зав'язі в експериментальному варіанті скоротилися в середньому на 11-13 днів, а фаза плодоношення – на 22-24 дні.

В експериментальному варіанті врожай з одного садженця складав 0,383 кг у контрольному варіанті 0,263. Тобто, врожайність в експериментальному варіанті під дією «Гумісолу» збільшилася на 39%.

Література

1 Бондаренко Г. А. В Помощь огородникам / Галина Леонидовна Бондаренко. – К.: Урожай, 1978. – 160 с.

2. Верзилин Н. М. Общая методика преподавания биологии: учебник [для студ. пед. ин-тов] / Н. М. Верзилин. – [4-е изд.]. – М.: Просвещение, 1983. – 286 с.

3. Горшкова Л. М. Методичні рекомендації для проведення польової практики з фізіології рослин / Лідія Михайлівна Горшкова. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2002. – 32 с.

4. Гордієнко В. П. Землеробство / Вікторія Павлівна Гордієнко. – К.: Вища школа, 1991. – 268 с.

5. Запольский А. К. Основы экологии: підручник / [за ред. К. М. Ситника]. – [2-ге вид., допов. і переробл.]. – К.: Вища школа, 2004. – 382 с.

6. Агрохімія / [І. М. Карасюк, О. М. Геркіял, Г. М. Господаренко та ін]. – К.: Вища школа, 1995. – 472 с.

7. Мусієнко М. М. Фізіологія рослин / Микола Миколайович Мусієнко. – К.: Вища школа, 2002. – 324 с.